

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) BHALA QORTI TA' GUDIKATURA
KRIMINALI**

**MAGISTRAT DR.
EDWINA GRIMA**

Seduta tad-9 ta' Mejju, 2013

Numru 36/2010

**Il-Pulizija
(Spettur Frank Anthony Tabone)**

Vs

**Anthony Zammit ta' 56 sena, iben Saviour u Jane nee'
Apap, imwieled Xaghra, Ghawdex nhar l-10 ta' Frar
1957, residenti fil-fond nru. 6, Ta' Gorf Xaghra,
Ghawdex detentur tal-karta ta' l-identita' numru
8757(G)**

U

**Michael Zammit ta' 61 sena, iben Saviour u Jane nee'
Apap, imwieled Xaghra, Ghawdex, nhar id-19 ta'
Settembru 1951, residenti fil-fond MickMary House,
Triq l-Imgarr, Ghajnsielem, Ghawdex, detentur tal-
karta ta' l-identita' numru 64051(G)**

Il-Qorti,

Rat l-akkuza kontra 'l hawn fuq imsemmija Anthony Zammit u Michael Zammit li gew akkuzati talli f'Jannar 2010 u fix-xhur ta' qabel, f'hinijiet differenti, gewwa l-Mgarr Ghawdex u f'postijiet ohra gewwa Ghawdex:

1. Bieghu jew offrew ghal bejgh jew xort'ohra qieghdu fis-suq l-kombustibbli diesel mhux konformi ma'l-ispecificazzjonijiet tar-regolamenti dwar il-kwalita' tal-karburanti.
2. U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkustanzi saru recidivi b'diversi sentenzi moghtija lilhom mill-Qrati tal-Magistrati ta' Malta u Ghawdex liema sentenzi saru definittivi u ma jistghux jigu mibdula jew imhassra.

Rat id-dokumenti esebiti;

Rat il-kunsens ta'l-Avukat Generali tat-13 ta' April 2010 sabiex dana il-kaz jigi trattat u deciz bil-procedura sommarja minn dina l-Qorti.

Semghet il-provi;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet ipprezentati mid-difiza;

Ikkunsidrat:

Illi dawn il-proceduri penali gew inizjati fil-konfront ta'l-imputati in konnessjoni ma' bejgh ta' *diesel* fis-suq mhux konformi ma'l-ispecificazzjonijiet stabbiliti fir-regolamenti dwar il-kwalita tal-karburanti. Illi f'Jannar 2010 ingabru tlett kampjuni ta' diesel f'zewg okkazzjonijiet separati minn spetturi tal-Awtorita Dwar ir-Rizorsi mill-pompa tal-petrol licenzjata f'isem l-imputati bl-isem ta' Salvu Zammit Service Satation, 16, Shore Street, Mgarr, Ghawdex. Dawn il-kampjuni gew annalizzati fuq rikjesta ta'l-Awtorita minn laboratorju indipendenti bl-isem ta' Saybolt Malta Ltd. minn fejn irrizulta illi l-livell tal-kubrit jew *sulphur* kien

wiehed li jeccedi il-limitu stabbilit fil-ligi¹. Illi il-kampjun li ingabar fil-21 ta' Jannar 2010 kellu rizultat ta' 50 milligramma ghal kull kilo u dak migbur fis-27 ta' Jannar kellu l-ammont ta' 20 milligramma ghal kull kilo, meta il-ligi tistabilixxi illi l-ammont ta' kubrit ma ghandux jeccedi l-10 milligrammi ghal kull kilo. Dawn ir-rizultati harrgu mill-laboratorju Saybolt u l-ezamijiet kimici saru minn David Gauci, Robert Camilleri u Andrew Gauci impjegati mal-laboratorju².

Kwindi fl-atti din hi l-uniku prova li hemm ghar-rigward tal-livell ta' kontaminazzjoni ta' kubrit fid-*diesel* li kien kien hemm mahzun fil-pompa tal-petrol ta'l-imputati u li kien qed jigi offrut ghal bejgh fuq is-suq. Dawn il-kampjuni jingabru mill-ispetturi ta'l-Awtorita, jigu issigillati u mghoddija lill-laboratorju Saybolt sabiex isiru l-ezamijiet mehtiega. Ma jidhirx li meta isiru dawn l-ezamijiet ikun hemm prezenti xi rapprezentant ta'l-Awtorita jew inkella sid il-pompa tal-petrol minn fejn il-kampjun ikun gie elevat. Illi l-ispetturi jelevaw tlett samples, wiehed jinzamm minn sid il-pompa, l-iehor jigi mghoddi lill-laboratorju biex isir l-ezami fuqu u iehor jinzamm mill-Awtorita sabiex jekk jintalab li isir xi ezami iehor indipendenti dana ikun possibbli. Kwindi ma hemm l-ebda kontroll fuq il-mod kif isir l-ezami u fuq liema kampjuni ikun qieghed isir. L-ispetturi lanqas ma jiehdu notament dwar il-persuna li maghha ikunu thallew dawn il-kampjuni u min ser jaghmel dawn l-ezamijiet. Fil-fatt ghalkemm il-prosekuzzjoni ressqet tlett impjegati li jahdmu mas-Saybolt u jaghmlu dawn it-tip ta' ezamijiet, madanakollu l-ebda wiehed minnhom ma seta' jikkonferma fic-cert illi kien hu li fizikament ghamel dawn l-ezamijiet kimici.³ Illi ghalkemm l-Awtorita izzomm kampjun iehor apparti dak li jigi ezaminat, dana l-kampjun qatt ma gie esebiet in atti sabiex il-Qorti tkun tista' taghmel skrutinju hija stess, izda gie esebiet biss kontenitur vojtt li huwa *sample* tal-kontenituri li jintuzaw mill-ispetturi ta'l-Awtorita' biex jinhazen is-*sample* tad-*diesel* go fih meta jigi elevat il-kampjun. Illi di piu' jidher illi dawn il-kampjuni "extra"

¹ Ara l-Ewwel Skeda tal-Avviz Legali 44 ta' l-2008

² Ara rizultati esebiet Dokumenti SM1 u SM2 a fols. 67 u 68

³ Ara xhieda ta' David Gauci, Robert Camilleri u Andrew Gauci

jinzammu fil-laboratorju tas-Saybolt u l-Awtorita thallas lil dana il-laboratorju ghal dina il-hazna.

Illi fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha, id-difiza indikat sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appell Kriminali deciza fl-24 ta' Settembru 2009 fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Renard Cassar** fejn il-fattispecje ta' din il-kawza kienu identici ghal dik in dizamina. Il-Qorti stqarret:

“Minn dawn il-provi fuq riassunti jemergi li l-kaz tal-prosekuzzjoni jistrieħ kollu kemm hu fuq ir-rizultat tal-analizi li għamel David Gauci bhala analista tal-kumpanija privata Saybolt Malta Limited. Din l-analizi tekniko-xjentifika saret fuq talba tal-Enemalta Corporation wara preljev ta' samples tad-diesel li kien qed jimbiegh mill-pompa gestita mill-appellat. Issa l-istess regolamenti komprizi fl-Avviz Legali 222 tas-sena 2001 jistipulaw li għall-proceduri mehuda għall-ksur tal-istess regolamenti għandhom japplikaw ir-regoli tal-Kodici Kriminali għall-proceduri kriminali [Reg. 10 (1) (2)]. Issa hija prattika sancita mill-ligi li xhieda ordinarji w cioe' mhux persuni li jigu mahtura bhala esperti mill-Qorti, ma jistghux jaghtu jew jesprimu opinjoni imma jistghu jiddeponu biss fuq dak li huma jikkonstataw bis-sensi tagħhom. Meta tkun mehtiega xi hila jew sengha specjali biex jigi ezaminat xi oggett, għandha tigi ordnata perizja, (art. 650 (1) tal-Kap.9). Il-periti skond il-Kodici Kriminali ma jistghux ikunu esperti *ex parte* imma jridu jkunu gew magħzulin mill-Qorti (art. 650 (1) tal-Kap.9) jew mill-Magistrat Inkwirenti li jkun qed jikkonduci l-*in genere* (art.548 u 549 tal-Kap.9).

Issa f' dan il-kaz indubbjament ir-rapport tar-rizultat tal-analizi li saret minn David Gauci u li jinsab a fol. 11 tal-process seta' biss jigi kompilat b' hila u sengha specjali tal-istess analista w mhux rizultat ta' kostatazzjoni ta' fatt bis-sensi ordinarji tieghu. Fi kliem iehor jinkorpora opinjoni li, bhala xhud ordinarju, hu kien prekluz milli jaghti kemm quddiem din il-Qorti kif ukoll quddiem l-Ewwel Qorti.

Konsegwentement, ladarba l-imsemmi rapport ma sarx minn perit maghzul mill-Qorti, dan jirrendi l-istess rapport bhala wiehed inammissibbli bhala prova. Li suppost sar f' dan il-kaz kien li, appena l-Enemalta rrizultatla li fis-*samples* mehuda minghand l-appellat kien hemm diesel kontaminat, il-Malta Resources Authority jmissha talbet lill-Pulizija li titlob li tinfetah inkjesta magisterjali biex, permezz ta' periti nominati mill-Magistrat Inkwirenti – kif kien isir fil-kaz ta' tbaghbis mal-*meters* tad-dawl u tal-elettriku – jigi konstatat x' kien is-*sulphur content* tad-diesel prelevat. Dan jista' jsir billi minnflok zewg kampjuni jigu prelevati tlieta, wiehed ghall-analisi preliminari privata tal-Enemalta Corporation, wiehed ghall-persuna li minn ghandu jkun ittiehed il-kampjun u wiehed, okkorrendo, ghall-analisi eventwali minn perit nominat mill-Qorti ghal dan il-ghan. Seta' wkoll koncepibbilment, fuq talba tal-prosekuzzjoni, gie nominat perit mill-Ewwel Qorti f' dan il-kaz biex, indipendentement mill-analizi li saret minn David Gauci, janalizza l-istess kampjun jekk dan kien ghadu jezisti fil-mori ta' din il-kawza quddiem l-Ewwel Qorti. Dan ma sarx. Ghalhekk, fl-istat tal-provi li ghandha quddiemha, din il-Qorti ma tistax issib htija fuq opinjoni tekniko-xjentifika ta' espert li ma giex nominat bhala perit mill-Qorti".

Illi l-Qorti ma ghandha ghalfejn izzid xejn iktar ma' dana l-insenjament. Illi l-Avviz Legali 44 tal-2008 fir-regolament 13(4) jinghad:

4) Minkejja d-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 370 tal-Kodiċi Kriminali, il-proċedimenti dwar reat kontra dawn ir-regolamenti ghandhom isiru quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) jew il-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex), skond ma jista' jkun il-kaz, u ghandhom ikunu skond id-disposizzjonijiet tal-Kodiċi Kriminali li jirregolaw il-proċedura quddiem dawk il-qrati ta' gudikatura kriminali.

Dana ifisser illi l-Qorti ma tistax tistrieħ fuq opinjoni ta' espert *ex parte* izda ghandha biss toqghod fuq l-

Kopja Informali ta' Sentenza

opinjonijiet moghtija lilha mill-esperti nominati minnha sabiex jassistuha. Kwindi il-Qorti ma tistax hlief tiskarta ir-rizultati li hemm fl-atti maghmula mill-laboratorju SayBolt Malta Ltd billi dawn l-ezamijiet saru fuq talba tal-Awtorita ta' Malta dwar ir-Risorzi. Di piu' il-kampjuni elevati u li jiffurmaw mertu ta' dina l-kawza qatt ma gew esebiti in atti.

Ghaldaqstant abbazi ta' dawn ir-rizultanzi processwali l-Qorti ma tistax hlief tillibera lill-imputati mill-akkuzi migjuba fil-konfront taghom.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----